

EaPGREEN

Partnership for Environment and Growth



This project is
funded by the EU

**გარემოსდაცვითი შეფასების სისტემის
ჩამოყალიბება ესტონეთში გარემოზე
ზემოქმედებისა და სტრატეგიული
გარემოსდაცვითი შეფასებების ევროკავშირის
დირექტივების შესაბამისად: პროცესი, გამოწვევები
და მიღებული გამოცდილება**

2015 წლის 11 დეკემბერი, კაჭრეთი,
საქართველო

ლიუბოვ გორნაია, გაეროს ევროპის
ეკონომიკური კომისიის (UNECE)
ექსპერტი



ეკოლოგიური შეფასების ეროვნული სისტემის შექმნის მიზნები

აღნიშნული სისტემის შექმნა წარმოადგენს იმის
წინაპირობას, რომ:

- გადაწყვეტილებების მიღებისას შეძლებისდაგვარად იქნას გათვალისწინებული ყველა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა
- გადაწყვეტილებების მიღებისას გათვალისწინებული იქნას სხვადასხვა ჯგუფების ღირებულებითი უპირატესობები
- სასურველი მიზნის მისაღწევად შერჩეული იქნას ოპტიმალური გზა.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასებასთან (გზშ)/სტრატეგიულ გარემოსდაცვით შეფასებასთან (სგშ) დაკავშირებული ისტორიული ფაქტები

- 1969: აშშ-ს კანონი გარემოსდაცვით სფეროში ეროვნული პოლიტიკის შესახებ (The National Environmental Policy Act (NEPA))
- 1985: დირექტივა(85/337/EEC) «ზოგიერთი სახელმწიფო და კერძო პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ»
- 1991: კონვენცია ტრანსსასაზღვრო კონტექსტში გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ (ესპოს კონვენცია)
- 1997: დირექტივა EIA 97/11/EC
- 2001: დირექტივა (2001/42/EC) «ზოგიერთი გეგმისა და პროგრამის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ»
- 2003: ესპოს კონვენციის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ოქმი
- 2011: დირექტივა EIA 2011/92/EC
- 2014: დირექტივა EIA 2014/52/EC

ესტონეთში ეკოლოგიური შეფასების ეროვნული სისტემის ჩამოყალიბების პრეისტორია

- - 1992: ე.წ. „ეკოლოგიური ექსპერტიზა“
- 1992 - 1994: რეპუბლიკის მთავრობისა და გარემოს დაცვის სამინისტროს დადგენილებები და ბრძანებები
- 1993-94: აშშ-ს გარემოს დაცვის სააგენტოს მიერ განხორციელებული სწავლების პროგრამა (+ პრაქტიკა)
- 2000: გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისა და ეკოლოგიური აუდიტის შესახებ კანონები + რეპუბლიკის მთავრობისა და გარემოს დაცვის სამინისტროს დადგენილებები და ბრძანებები
- 2005: გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისა და ეკოლოგიური მენეჯმენტის სისტემის შესახებ კანონები + რეპუბლიკის მთავრობისა და გარემოს დაცვის სამინისტროს დადგენილებები და ბრძანებები
- გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისა და ეკოლოგიური მენეჯმენტის სისტემის შესახებ კანონებში შესწორებები და დამატებები არაერთხელ იქნა შეტანილი.
- ბოლო არსებითი (პრინციპული!) ცვლილებები კანონებში 2015 წლის თებერვალში შევიდა და 2015 წლის 1 ივლისიდან ამოქმედდა.

ეროვნული სისტემის შექმნისა და წარმატებით ფუნქციონირების წინაპირობები

- საკანონმდებლო ბაზის შექმნა
- ეკოლოგიური შეფასების განხორციელებისათვის საჭირო პოტენციალის შექმნა და ამაღლება
- ეკოლოგიური შეფასების საკითხებზე გეგმების, პროგრამების, დაგეგმარების, ასევე პროექტების შემუშავებაზე პასუხისმგებელი პირების კომპეტენციის ამაღლება
- ეკოლოგიური შეფასების საკითხებზე გადაწყვეტილებების მიღებაზე პასუხისმგებელი პირების კომპეტენციის ამაღლება
- ესტონეთში სათანადო განათლების მიღების, ასევე კანონმდებლობით გათვალისწინებული სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების საკითხებთან და მართვასთან დაკავშირებით გადამზადების შესაძლებლობების შექმნა

გარემოზე ზეგავლენის შეფასებისა და ეკოლოგიური მართვის სისტემის შესახებ კანონის თავისებურებები

აღნიშნული კანონი პრაქტიკულად პირდაპირი აღსრულების კანონს წარმოადგენს, ვინაიდან მისი განხორციელებისათვის აუცილებელ ყველა დებულებას მოიცავს. კანონი დელეგირების მხოლოდ ორ ნორმას ითვალისწინებს.

გარემოზე ზეგავლენის შეფასებისა და ეკოლოგიური მართვის სისტემის შესახებ კანონი დეტალურად არეგულირებს ეკოლოგიური შეფასების პროცედურასთან დაკავშირებულ შემდეგ ძირითად დებულებებს:

- ✓ იმ კომპეტენტური ორგანოების ნუსხა, რომლებსაც სავარაუდოდ შეეხება სტრატეგიული დაგეგმვის დოკუმენტის განხორციელების შედეგად გამოწვეული მოსალოდნელი ეკოლოგიური ზეგავლენა, ან რომელთაც აღნიშნული ეკოლოგიური ზემოქმედების მიმართ შეიძლება დასაბუთებული ინტერესები ჰქონდეთ.
- ✓ წამყვან ექსპერტთან და ექსპერტებთან დაკავშირებული მოთხოვნები.
- ✓ სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროგრამის შინაარსი.
- ✓ სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშის შინაარსი.
- ✓ სტრატეგიული დაგეგმვის დოკუმენტის, სგშ-ს პროგრამისა და სგშ-ს ანგარიშის განსაჯაროების (აღნიშნული დოკუმენტების გაცნობისა და საჯარო განხილვის ჩათვლით) პირობები და ვადები.
- ✓ სგშ-ს პროგრამისა და ანგარიშის შესახებ კომპეტენტურ უწყებებთან კონსულტაციების გამართვის, ასევე ზემოაღნიშნული დოკუმენტების მათთან შეთანხმების პირობები და ვადები.

კანონში წამყვან ექსპერტთან დაკავშირებული ცვლილებები

წამყვანი ექსპერტის მოვალეობას წარმოადგენს ეკოლოგიური შეფასების ხელმძღვანელობა და მთელი პროცესის მანძილზე კოორდინაციის უზრუნველყოფა, მათ შორის:

- ექსპერტთა ჯგუფის შექმნა;
- პროგრამისა და ანგარიშების ხარისხის უზრუნველყოფა;
- შეფასების შედეგებზე დაყრდნობით ლოგიკური, სტრუქტურული და გაანალიზებული პროგრამისა და ანგარიშის შედგენა.

მოთხოვნებთან წამყვანი ექსპერტის შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელია სტრატეგიული დაგეგმვის დოკუმენტის შემუშავების ორგანიზატორი.

Изменения в Законе, касающиеся ведущего эксперта

Задачей ведущего эксперта является руководство экологической оценкой и координация на протяжении всего процесса, в т.ч.:

- формирование экспертной группы;
- ответственность за качество программы и отчета;
- составление на основании результатов оценки логически структурированной и проанализированной программы и отчета.

Соответствие ведущего эксперта требованиям проверяет организатор разработки документа стратегического планирования (ДСП).

წამყვან ექსპერტთან დაკავშირებული მოთხოვნები (1)

ძველი მოთხოვნები	ახალი მოთხოვნები
<p>უმაღლესი გამოცდილება, ან აღიშნულის ადეკვატური კვალიფიკაცია უცხოეთიდან იმ დარგში, რომლის ეკოლოგიური ზეგავლენის შეფასებაც უნდა მოხდეს</p>	<p>მაგისტრის ხარისხი ამ შესაბამისი კვალიფიკაცია</p>
<p>მუშაობის სულ მცირე 2 წლიანი გამოცდილება იმ დარგში, რომლის ეკოლოგიური ზეგავლენის შეფასებაც უნდა მოხდეს</p>	<p>გარემოს დაცვის, ან კანონმდებლობით განსაზღვრულ სფეროებში (ჯანდაცვა, მცენარეები, ცხოველები, წყლები, ჰაერი...) მუშაობის სულ მცირე 5 წლიანი გამოცდილება</p>
<p>სტრატეგიული დაგეგმვის საკითხებზე გავლილი სწავლება/ტრენინგი, მინ. 40 საათის მოცულობით, წარმატებულად ჩაბარებული გამოცდის ჩათვლით</p>	<p>სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების საკითხებზე გავლილი სწავლება/ტრენინგი, მინ. 60 საათის მოცულობით, წარმატებულად ჩაბარებული გამოცდის ჩათვლით</p>

წამყვან ექსპერტთან დაკავშირებული მოთხოვნები (2)

ძველი მოთხოვნები	ახალი მოთხოვნები
-	ბოლო 5 წლის განმავლობაში სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების საკითხებზე მომუშავე ექსპერტთა ჯგუფში კონკრეტული სფეროს ექსპერტად მინიმუმ 4-ჯერ მუშაობის გამოცდილება
-	მართვის საკითხებზე გავლილი სწავლება/ტრენინგი, მინ. 60 საათის მოცულობით; მინიმუმ ორი პროექტის მართვის გამოცდილება
სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პრინციპებისა და პროცედურების, ასევე შეფასების ჩატარებასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო აქტების ცოდნა	სტრატეგიული დაგეგმვის დოკუმენტის შემუშავების ორგანიზატორისათვის ხელმოწერილი რწმუნებულება მიწოდება იმის თაობაზე, რომ შეესაბამება ზემოთ ჩამოთვლილ მოთხოვნებს, იცნობს სგშ-ს პრინციპებსა და პროცედურებს, ასევე შეფასების ჩატარებასთან დაკავშირებულ საკანონმდებლო აქტებს და სგშ-ს განხორციელებისას იქნება მიუკერძოებელი და ობიექტური

Требования к ведущему эксперту (2)

Старые требования	Новые требования
-	участие в течение 5 лет минимум 4 раза в качестве конкретного эксперта в работе экспертной группы по СЭО
-	обучение по вопросам управления в объеме минимум 60 часов, имеет опыт управления как минимум двумя проектами
знать принципы и процедуру СЭО, а также законодательные акты, связанные с проведением оценки	обязан предоставить организатору разработки ДСП подписанное заверение, что соответствует перечисленным требованиям, знает принципы и процедуру СЭО, связанные с проведением оценки законодательные акты, будет беспристрастным и объективным при проведении СЭО

გმადლობთ ყურადღებისათვის!